

'Next Level' kankerbestrijding in Deventer

door: [Anja van Balen](#)

Patiënten met prostaat- of pancreaskanker in Overijssel en Gelderland kunnen straks 'om de hoek' in Deventer een innovatieve behandeling krijgen die nu alleen nog maar in een handjevol academische ziekenhuizen mogelijk is. Een baanbrekend plan van de Radiotherapiegroep, die daarvoor wel de nodige hobbels moest overwinnen.

Kanker is een van de meest ingrijpende ziekten die een mens kan treffen. Dat komt omdat de middelen om kanker te bestrijden niet zachtzinnig te werk gaan. Chirurgie (operaties), chemotherapie (medicijnen) en radiotherapie (bestralingen) slopen de conditie van de patiënt en kunnen leiden tot verminderde eetlust, haaruitval en een scala aan andere bijwerkingen.

Bovendien duurt een behandeltraject lang. Voor radiotherapie moet een patiënt soms wel dertig keer naar het ziekenhuis afreizen. "Dat komt omdat per bestralings sessie de stralingsdosis niet te hoog mag zijn. Anders raken omliggende weefsels en organen teveel beschadigd", zo vertelt CEO Karin Mondriaan van de Radiotherapiegroep. Dat risico op nevenschade is groter als de te bestralen tumor beweegt, zoals een prostaattumor doet. "Bij deze groep patiënten moet de positie van de tumor tijdens het bestralen het liefst continu in de gaten worden gehouden met een MRI-scanner."

Gedroomde oplossing

Een apparaat dat tegelijkertijd straalt en een MRI scan maakt is de gedroomde oplossing. Gelukkig bestaat er zo'n machine: de MR-linac, een combinatie van een radiotherapieversneller en een diagnostische MRI-scanner. Een machine die veel gericht kan bestralen, omdat zichtbaar is waar de tumor zich bevindt, waardoor het gebied dat je bestraalt kleiner is. En omdat een kleiner gebied wordt bestraald zijn er ook mogelijkheden om de bestralingsdosis in aanzienlijk minder bestralings sessies toe te dienen. Voor prostaatkanker betekent dit straks vijf bestralings sessies in plaats van 25 tot 30. "Deze machine stond daarom al een aantal jaren bovenaan op ons verlanglijstje. Er is alleen een probleem: het apparaat is drie tot vier keer zo duur als een conventionele bestralingsmachine", zo zegt Radiotherapiegroep-CFO Johan Nijzink.

En die conventionele machines zijn door hun complexiteit al erg prijzig. De MR-linac is zo duur en specialistisch dat niet ieder ziekenhuis met een afdeling radiotherapie er zich een kan veroorloven.

Er zijn vijf zelfstandige bestralingsinstituten in ons land. Deze zelfstandige radiotherapeutische instituten verzorgen de bestelingen voor meerdere ziekenhuizen, Radiotherapiegroep is een van deze zelfstandige instituten. Radiotherapiegroep heeft vier locaties in Deventer, Arnhem, Ede en binnenkort Apeldoorn en verzorgt de bestelingen van patiënten voor zeven ziekenhuizen in Gelderland en Overijssel.

Het ziekenhuis waar de patiënt de rest van de behandeling krijgt en Radiotherapiegroep werken voor wat betreft de oncologische en radiotherapeutische zorg van de patiënt heel nauw samen. Voor patiënten is dit een vrijwel naadloze overgang van zorg.

Creativiteit hard nodig

Bij de Radiotherapiegroep werken ongeveer 265 mensen. Het instituut heeft tien bestralingsmachines, die samen voor 35-40 miljoen euro op de balans staan. Om de aanschaf van de MR-linac mogelijk te maken, heeft de Radiotherapiegroep veel financiële en organisatorische creativiteit uit de kast moeten halen.

Nijzink: “Allereerst hebben we de vraagprijs van de machine kunnen drukken omdat we een *package deal* sloten bij fabrikant Elekta. Vijf gewone radiotherapieversnellers die de komende jaren toch al vervangen moeten worden, hebben we bij Elekta besteld. Ook hebben we voor de MR-linac alle hardware- en software-updates voor de komende tien jaar meebesteld. Dat doen we bij conventionele versnellers normaal nooit, maar omdat deze machine zo geavanceerd is, verwachten we dat hij over tien jaar nog altijd operationeel is.”

Door een langere investeringshorizon te nemen, maakt de Radiotherapiegroep ook de termijn langer waarin ze de machine moet ‘terugverdienen’. Hierdoor kon ze de zorgverzekeraars ervan overtuigen dat de totale declarabele zorglast niet hoger zou worden dan nu het geval is. Maar van inkomsten die je in de toekomst krijgt, kun je nú geen machine kopen. Nijzink: “Omdat we zo’n groot belang aan de MR-linac hechten, hebben we 4,8 miljoen euro uit onze eigen reserves aangewend voor de aankoop. En dat *commitment* haalde ABN AMRO Lease weer over om het restant van de koopprijs te financieren.”

Klaar voor de toekomst

Ook organisatorisch heeft de komst van de MR-linac veel voeten in de aarde, zo vertelt CEO Karin Mondriaan. “De aanschaf valt samen met een ander plan dat we aan het uitvoeren zijn, namelijk de opening van een vierde vestiging in Apeldoorn. Beide ontwikkelingen hebben invloed op de bezettingsgraden. Er worden versnellers verhuisd om het gebruik te optimaliseren. Deventer krijgt de nieuwste versneller; de MR-linac. Verder concentreren we ook de kennis over huidkankerbestraling in Ede.” Bovengenoemde ontwikkelingen betekenen ook nogal wat voor onze medewerkers.

Maar alle inspanningen zijn het is het waard, zo betogen Mondriaan en Nijzink eensgezind. Vanaf eind 2020 is de Radiotherapiegroep klaar voor de toekomst. Als *early adopter* met als eerste niet-academische instituut van Nederland een radiotherapieversneller/diagnostische MRI-scanner in één. De MR-linac zal niet alleen prostaat- en pancreaskankerpatiënten tot baat zijn, maar ook strijd gaan leveren tegen andere kankersoorten, zoals leverkanker, endeldarmkanker en later wellicht ook borstkanker. “Naar dat laatste gaan we samen met academische ziekenhuizen en andere radiotherapiecentra onderzoek doen”, zo besluit Mondriaan.

